

Druk nr 861

Warszawa, 31 lipca 2008 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Komisja Łączności z Polakami
za Granicą
LPG- 020-1-2008

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja Łączności z Polakami za Granicą wnosi projekt ustawy

- o zmianie ustawy o Karcie Polaka.

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy została upoważniona pani poseł Halina Rozpondek.

Przewodniczący Komisji

(-) Marek Borowski

USTAWA
z dnia 2008 r.

o zmianie ustawy o Karcie Polaka

Art. 1.

W ustawie z dnia 7 września 2007 r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 52, poz. 305) w art. 2:

1) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wykaże, że jest narodowości polskiej lub, że posiadała obywatelstwo polskie lub co najmniej jedno z jej rodziców lub dziadków albo dwoje pradziadków było narodowości polskiej lub posiadało obywatelstwo polskie, albo przedstawi zaświadczenie organizacji polskiej lub polonijnej działającej na terenie jednego z państw, o których mowa w ust. 2, potwierdzające aktywne zaangażowanie w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej przez okres co najmniej ostatnich trzech lat.”;

2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Karta Polaka może być przyznana wyłącznie osobie posiadającej w dniu złożenia wniosku o wydanie Karty Polaka obywatelstwo Republiki Armenii, Republiki Azerbejdżańskiej, Republiki Białoruś, Republiki Estońskiej, Gruzji, Republiki Kazachstanu, Republiki Kirgiskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Mołdowy, Federacji Rosyjskiej, Republiki Tadżykistanu, Turkmenistanu, Ukrainy lub Republiki Uzbekistanu albo posiadającej w jednym z tych państw status bezpaństwowca.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt zakłada nowelizację ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka w zakresie uprawnień do przyznawania Karty Polaka.

W ustawie nie przewidziano, iż osoba zainteresowana kartą może udowodnić swoje uprawnienia do jej posiadania na podstawie własnych dokumentów. Obecnie, aby wykazać polskie pochodzenie wnioskodawca musi przedłożyć dokumenty stwierdzające pochodzenie swoich przodków- rodziców, dziadków lub pradziadków, nie może zaś przedłożyć swoich własnych. W większości Polacy na Wschodzie mają w metrykach urodzenia wpisaną narodowość, ale nie mogą się nią posłużyć przy składaniu wniosku. Nowelizacja im to umożliwi.

Druga zmiana dotyczy umożliwienia przyznawania Karty Polaka tzw. bezpaństwowcom polskiego pochodzenia w szczególności na Łotwie i w Estonii. Ustawodawstwo tych krajów przewiduje, bowiem status bezpaństwowca, tj. osoby tam zamieszkującej, ale pozbawionej pewnych praw. Nie jest ona obywatelem tych krajów nie może, więc otrzymać Karty Polaka na podstawie dotychczasowych zapisów ustawowych. W obu krajach problem ten dotyczy kilkunastu tysięcy naszych rodaków.

Projekt ustawy nie powoduje skutków finansowych i nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Pan Poseł
Marek Borowski
Przewodniczący Komisji
Łączności z Polakami za Granicą

**Informacja o przewidywanych skutkach finansowych do projektu ustawy
o zmianie ustawy o Karcie Polaka¹**

1. Uwagi ogólne – cel ekonomiczno-społeczny wprowadzenia zmian do ustawy

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Karcie Polaka wprowadza zmiany polegające na uzupełnieniu zapisu w zakresie uprawnień do przyznawania Karty polaka osobom:

- które mogą udowodnić swoje uprawnienia do jej posiadania na podstawie własnych dokumentów,
- posiadającym status bezpaństwowca polskiego pochodzenia.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

W związku z brakiem odpowiednich baz danych niezbędnych do policzenia skutków finansowych proponowanej nowelizacji, Biuro Analiz Sejmowych zwróciło się z prośbą do Departamentu Konsularnego i Polonii w Ministerstwie Spraw Zagranicznych o pomoc w oszacowaniu ewentualnych skutków powyższej zmiany. W odpowiedzi MSZ² informuje, że w jego ocenie proponowane zmiany do Ustawy o Karcie Polaka nie wiążą się z dodatkowymi wydatkami z budżetu państwa ponad te, które zostały oszacowane przy pracach nad ustawą o Karcie Polaka. **Sporządzane wówczas prognozy uwzględniały te grupy osób, którym proponowana nowelizacja umożliwiłaby skorzystanie z ustawy.** Do oszacowania kosztów przyjęto szacunkową liczbę osób polskiego pochodzenia w państwach objętych ustawą.

¹ Pismo Przewodniczącego Komisji Łączności z Polakami za Granicą z dnia 9 lipca 2008 r.

² Pismo Ministerstwa Spraw Zagranicznych nr DKP 26-03707 z dnia 16 lipca 2008 r.

Oszacowane w 2007 roku na potrzeby wprowadzenia ustawy skutki finansowe realizacji podstawowych zadań administracyjnych związanych z Kartą Polaka, Ministerstwo Spraw Zagranicznych oceniło na ca 20 mln zł. Obejmowały one głównie następujące koszty:

- utworzenia dodatkowych, merytorycznych stanowisk konsularnych, zorganizowanie dodatkowej łączności oraz podróży kurierskich, utworzenie dodatkowych stanowisk obsługi informatycznej, prowadzenia rejestru osób oraz przyjmowania wniosków i odwołań wraz z kosztami wyposażenia,
- produkcji Kart Polaka.

Równocześnie Ministerstwo Spraw Zagranicznych szacowało, że wystąpią inne, poniższe rodzaje kosztów:

- koszty kształcenia młodzieży polskiego pochodzenia³ na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- koszty wydawania wiz – zakładano stały koszt wizy wjazdowej 60 euro (ok. 240 zł) oraz wydawanie wiz rocznie na poziomie 100 000 koszt takiej operacji ok. 24 000 tys. zł,
- koszty przejazdów kolejami państwowymi – przyjazdy do Polski dzieci i młodzieży są dofinansowane zazwyczaj przez organizacje pozarządowe oraz jednostki administracji publicznej. Zakładając, że każde przyjeżdżające dziecko będzie posiadało Kartę Polaka oraz skorzysta z

³ Zgodnie z art. 43. ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym na zasadach obowiązujących obywateli polskich mogą podejmować i odbywać kształcenie oraz uczestniczyć w badaniach naukowych i pracach rozwojowych, między innymi posiadacze ważnej Karty Polaka.

Przy uchwalaniu ustawy o Karcie Polaka (druk 1957 z 2007 r.) w uzasadnieniu dołączono następujące informacje. „...Według danych GUS w roku akademickim 2004/2005 liczba studiujących cudzoziemców wyniosła 8 800 (wobec 4 300 / 4 259) w roku akademickim 1990/1991). Najwięcej osób studiowało w uniwersytetach – 3 600 / 3 629), akademiach medycznych – 1 800 / 1 820), wyższych szkołach ekonomicznych – 1 400 (1 387) i wyższych szkołach technicznych – 734. Najliczniejszą grupą byli studenci z Europy Środkowo-Wschodniej – 4 700 / 4 699) osób, w tym głównie z Ukrainy, Białorusi, Litwy, Rosji i Czech. Jednakże udział młodzieży polskiego pochodzenia w grupie studentów cudzoziemców od 2001 r. systematycznie maleje. W roku akademickim 2004/2005 stanowiła ona 42,9% ogółu populacji studiujących w Polsce cudzoziemców. Studiami w Polsce zainteresowana jest przede wszystkim młodzież z krajów Europy Wschodniej, m.in. z Białorusi, Ukrainy, Litwy oraz z krajów środkowej i południowej Azji. Wg GUS średni jednostkowy koszt kształcenia (obejmujący koszty własne działalności eksploatacyjnej, fundusz pomocy materialnej dla studentów oraz własny fundusz stypendialny) na ww. uczelniach w 2004 r. wynosił odpowiednio: 7 538 zł – uniwersytety; 18 126 zł – akademie medyczne; 6 840 zł – wyższe szkoły ekonomiczne i 10 249 zł – wyższe szkoły techniczne...”

komunikacji kolejowej około 6 razy, zaś średni koszt biletu kolejowego to 80 zł dofinansowanie do ulgi kolejowej wynoszącej 37% obciążałoby budżet kwotą około 2 664 tys. zł,

- koszty bezpłatnego wstępu do muzeów państwowych.

Jak wynika z ww. pisma Ministerstwa Spraw Zagranicznych prognozy finansowe sporządzane przed wprowadzeniem ustawy o Karcie Polaka **uwzględniały grupy osób którym proponowana nowelizacja umożliwi skorzystanie z ustawy**. Równocześnie według informacji MSZ liczba osób zainteresowanych uzyskaniem Karty Polaka jest dotychczas niższa niż wstępnie zakładano. W związku z powyższym można przyjąć, że zmiany proponowane w ustawie o Karcie Polaka nie spowodują dodatkowych, nieprzewidywanych poprzednio kosztów finansowych dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.

Weryfikacja tekstu:

Zofia Szpringer

Opracowała: Urszula Smołkowska – specjalista do spraw finansów publicznych

Akceptował: Wicedyrektor Biura Analiz Sejmowych

Grzegorz Gołębiowski

Deskryptory bazy rex: Karta Polaka

Warszawa, 18 lipca 2008 r.

BAS-WAEM-1982/08

Pan Poseł
Marek Borowski
Przewodniczący
Komisji Łączności z Polakami
za Granicą

Wstępna opinia prawna

o zgodności z prawem Unii Europejskiej komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o Karcie Polaka

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony projekt ustawy przewiduje zmianę art. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 52, poz. 305). Artykuł 2 ust. 1 ustawy umożliwia przyznanie Karty Polaka osobie deklarującej przynależność do Narodu Polskiego i spełniającej łącznie określone w tym przepisie warunki. Zmiana punktu 3 ustępu 1 artykułu 2 ustawy zakłada, że Kartę Polaka będzie mogła otrzymać także osoba, która – oprócz spełnienia innych warunków – wykaze, że jest narodowości polskiej lub że posiada obywatelstwo polskie. Artykuł 2 ust. 2 ustawy stanowi, że Karta Polaka może być przyznana wyłącznie osobie posiadającej w dniu złożenia wniosku o wydanie Karty Polaka obywatelstwo jednego z piętnastu państw wymienionych w tym przepisie. Zmiana tego przepisu ma umożliwić przyznanie Karty Polaka także osobie posiadającej w jednym z tych państw status bezpaństwowca.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

4. Konkluzje

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o Karcie Polaka nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Wicedyrektor Biura Analiz Sejmowych

Jakub Borawski

Warszawa, 12 sierpnia 2008 r.

BAS-WAEM-2263/08

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisyjnego projektu
ustawy o zmianie ustawy o Karcie Polaka (przedstawiciel wnioskodawców:
poseł Halina Rozpondek)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony projekt ustawy przewiduje zmianę art. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 52, poz. 305). Artykuł 2 ust. 1 ustawy umożliwia przyznanie Karty Polaka osobie deklarującej przynależność do Narodu Polskiego i spełniającej łącznie określone w tym przepisie warunki. Zmiana punktu 3 ustępu 1 artykułu 2 ustawy zakłada, że Kartę Polaka będzie mogła otrzymać także osoba, która – oprócz spełnienia innych warunków – wykaże, że jest narodowości polskiej lub że posiada obywatelstwo polskie. Artykuł 2 ust. 2 ustawy stanowi, że Karta Polaka może być przyznana wyłącznie osobie posiadającej w dniu złożenia wniosku o wydanie Karty Polaka obywatelstwo jednego z piętnastu państw wymienionych w tym przepisie. Zmiana tego przepisu ma umożliwić przyznanie Karty Polaka także osobie posiadającej w jednym z tych państw status bezpaństwowca.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o Karcie Polaka nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 12 sierpnia 2008 r.

BAS-WAEM-2264/08

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy
komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o Karcie Polaka
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Halina Rozpondek) jest projektem
ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Przedstawiony projekt ustawy przewiduje zmianę art. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 52, poz. 305). Artykuł 2 ust. 1 ustawy umożliwia przyznanie Karty Polaka osobie deklarującej przynależność do Narodu Polskiego i spełniającej łącznie określone w tym przepisie warunki. Zmiana punktu 3 ustępu 1 artykułu 2 ustawy zakłada, że Kartę Polaka będzie mogła otrzymać także osoba, która – oprócz spełnienia innych warunków – wykaże, że jest narodowości polskiej lub że posiada obywatelstwo polskie. Artykuł 2 ust. 2 ustawy stanowi, że Karta Polaka może być przyznana wyłącznie osobie posiadającej w dniu złożenia wniosku o wydanie Karty Polaka obywatelstwo jednego z piętnastu państw wymienionych w tym przepisie. Zmiana tego przepisu ma umożliwić przyznanie Karty Polaka także osobie posiadającej w jednym z tych państw status bezpaństwowca.

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Karcie Polaka **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskrytory Bazy REX: obywatelstwo, Karta, Polonia, projekt ustawy, Unia Europejska